

ЛИСТНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ (НЕФОРМИРАЩИ ГЛАВИ)

Фенологични фази на развитие и ВВСН идентификационни ключове при листни зеленчуци (неформиращи глави)

(спанак = *Spinacia oleracea* L., безглавеста салата = *Lactuca sativa* L. var. *crispa*, кале > вид зеле = *Brassica oleracea* L. var. *sabellica*)

Код	Описание
-----	----------

Основна фенофаза 0: Покълване

00	Сухо семе
01	Начало на набъбване на семето
03	Пълно набъбване на семето
05	Показване на корена от семето
07	Хипокотила с котиледоните се показват през обвивката на семето
09	Поникване: Котиледоните излизат на повърхността на почвата

Основна фенофаза 1: Развитие на листата (Централно стъбло)

10	Котиледоните напълно развити; нарастващия връх или същинския лист видим
11	Разтворен първи същински лист
12	Разтворен втори същински лист
13	Разтворен трети същински лист
1.	Стадиите продължават до.....
19	9 или повече същински листа разтворени

Основна фенофаза 3: стъблото се удължава като нарастваща розетка

33	Листната розетка достига 30% от очаквания диаметър типичен за сорта. ¹ Централното стъбло е достигнало 30% от очакваната височина, типична за сорта. ²
35	Листната розетка достига 50% от очаквания диаметър типичен за сорта. ¹ Централното стъбло е достигнало 50% от очакваната височина, типична за сорта. ²
37	Листната розетка достига 70% от очаквания диаметър типичен за сорта. ¹ Централното стъбло е достигнало 70% от очакваната височина, типична за сорта. ²
39	Листната розетка напълно формирана. ¹ Централното стъбло е достигнало типична височина за сорта. ²

---

¹ За сортите салати без глави, спанак и видовете с розетен тип на растеж

² За кале и видовете без розетачен растеж

Основна фенофаза 4: Развитие на използваните растителни части

41	Образува се 10% от листната маса, характерна за сорта
42	Образува се 20% от листната маса, характерна за сорта

43	Образувана 30% от листната маса, характерна за вариетета
44	Образувана 40% от листната маса, характерна за вариетета
45	Образувана 50% от листната маса, характерна за вариетета
46	Образувана 60% от листната маса, характерна за вариетета
47	Образувана 70% от листната маса, характерна за вариетета
48	Образувана 80% от листната маса, характерна за вариетета
49	Форморана цялата листна маса

Основна фенофаза 5: Предцъфтежен период

51	Централния цветонос започва да нараства ¹ Основните цветни части видими между най-горните листа ²
53	Достигната 30% от височината на централното цветно стъбло
55	Видими единични цветчета на главния цветонос (още затворен)
59	Видими първите цветни листенца; цветовете все още затворени

Основна фенофаза 6: Цъфтеж

60	Отворени първите цветчета (спорадично)
61	Начало на цъфтеж; отворени 10% от цветчетата
62	Отворени 20% от цветчетата
63	Отворени 30% от цветчетата
64	Отворени 40% от цветчетата
65	Масов цъфтеж; отворени 50% от цветчетата
67	Завършване на цъфтежа: голяма част от цветните листенца окапали или сухи
69	Край на цъфтежа

---

¹За вариететите салати без глави, спанака и видовете формиращи розетка

²За кале и видовете без розетка

Основна фенофаза 7: Образуване на плода

71	Оформени първите плодове
72	20% от плодовете с типичен размер
73	30% от плодовете с типичен размер
74	40% от плодовете с типичен размер
75	50% от плодовете с типичен размер
76	60% от плодовете с типичен размер
77	70% от плодовете с типичен размер
78	80% от плодовете с типичен размер
79	Всички плодове достигнали типичния размер

Основна фенофаза 8: Узряване на плодовете и семената

81	Начало на узряване: 10% от плодовете узрели, или 10% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
82	20% от плодовете узрели, или 20% от семената с типичен цвят,

83	сухи и твърди 30% от плодовете узрели, или 30% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
84	40% от плодовете узрели, или 40% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
85	50% от плодовете узрели, или 50% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
86	60% от плодовете узрели, или 60% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
87	70% от плодовете узрели, или 70% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
88	80% от плодовете узрели, или 80% от семената с типичен цвят, сухи и твърди
89	Пълно узряване: семената на цялото растение с типичен цвят и твърдост

Основна фенофаза 9: Приключване на развитието (старене)

92	Листата и стъблата започват да се обезцветяват
95	50% от листата жълти или изсъхнали
97	Растенията сухи
99	Прибиране на продукцията (семената)
